

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

<p>Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár negyedévre 1 ft 25 kr., félévre 2 ft 50 kr.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. tized 265. szám, özv. Fried József né urad házában, hová a kéziratok címzendők.</p>	<p>Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
--	--	---

Egy újra szervezkedő pénz-intézet.

Lapunk legutóbbi számában a keletkezében levő „Csongrád megyei takarékpénztárral” foglalkozva, részletesen kifejtettük, mennyiben van létjogosultsága egy új takarékpénztárnak; indokolt-e, hogy a csongrád megyei hitelszövetkezet alakuljon ilyenné s végül, hogy miért kerültek az új takarékpénztár tervvelői olyan óvatosan az általuk kibocsátott prospektusban úgy a meglévő pénzintézetük alapszabályaira való hivatkozást, valamint azon módot, mely szerint a szövetkezeti részvényeken felépült alaptőkét egy új takarékpénztár alapjául átszámrazmatni kívánják olyképpen, hogy a multra nézve a hitelszövetkezet részvényeseivel a teljes leszámolás megejtienők ne kelljen.

Mielőtt azonban harmadik kérdésünkre áttérnénk, hogy t. i. mi előnyt nyújt majd az új takarékpénztár részvényeseinek a tervezett átalakulással, legyenek bár ezek hitelszövetkezeti vagy takarékpénztáriak, — ez utóbbi tételünkönk visszaterve, foglalkozunk még egy kissé vele.

Mert sajtóságos az, ahogy a „Cs. K.” cikkirója, ki bizonyára teljesen beavatótt az új takarékpénztár tervébe, ezt a részvényátalakítást magyarázza.

Azt mondja ugyanis, hogy: „A hi takarékpénztári részvényt vagy részvé-

nyeket akar venni, azzal az intézet ez év végével leszámol; s ez eddig teljesen korrekt is volna, ha hogy a cikkirő ezen különben elég világosnak látszó eljárást nem kísérné olyan magyarázattal, mely furcsa világításba helyezi e leszámolás mikéntjét. Azt mondja ugyanis: „az illető hetibetétjeiből mindenek előtt a jegyzett részvény árát, tehát egy részvényre 100 frtot, két részvényre 200 frtot és így tovább visszatart, a fennmaradó összeget pedig készpénzben kifizeti, vagy amennyiben az eddig befizetve levő heti betétek összege a jegyzett részvények árát nem fedezné, a hiányzó összeg utánpótlását követeli.”

No, ez mindenesetre eredeti módja a leszámolásnak: akkor, amikor a hetibetések pénzét négy éve manipulálják, egyszerre csak azt mondani nekik, ime itt van befizetett háromszáz forintod után három „Csongrád megyei takarékpénztári” részvény; de a manipulált pénzek eddigi gyümölcsözőségről bőlesen hallgatni.

E kis kitérés után lássuk már most, miben rejlenek az átalakulás előnyei vagy hátrányai?

Azon hitelszövetkezeti részvényesek, akik ma csongrád megyei takarékpénztári részvényeket jegyeznek, vagy hogy a „Cs. K.” cikkhezőjének kifejezését használjuk, hitelszövetkezeti részvényeiket kívánják ilyenkéé átalakítani — ami, mint alább ki fogjuk fejteni lehe-

tetlen — azokra mint első és legfőbb, mert sarkalatos baj fog átszámrazmazi takarékpénztárunkhoz a mai hitelszövetkezeti igazgatóság, és ezt a bajt ne kicsinyelje senki, mert ez képezi csiráját minden további bajnak.

Azt vehetné ugyan ez ellen bárki, hogy hiszen a közgyűlés joga lesz: az új intézet igazgatóságát megválasztani és így ma még legalább is korai erről beszélni mert kérdéses, vajon a részvényesek bizalma ugyanezeket fogja-e tőkének értékesítésével, elhelyezésével megbizni.

Igaz volna ez minden más esetben csak a jelenben nem, amikor azt látjuk, hogy egyenesen ez az igazgatóság preszcionálja az új takarékpénztár létrejöttét és tuljuk, mennyi fáradságot nem kimél attól, hogy a hitelszövetkezeti részvényeseket kétszer, háromszor is fölkeresve, a vonakodókat az ékesszólás és édesgetés minden fegyverével igyekezék takarékpénztári részvényjegyzésre rábírti.

Vajon az az igazgatóság, amely, mint alant ki fogjuk fejteni, nagyon is jól tudja: mit tesz és miért akarja a hitelszövetkezetet egy takarékpénztárba beolvasztani — akkor, amikor kellő számú részvényt toborzott majd össze az új takarékpénztár megalakításához, nem-e már az összetoborzás módjánál fogva is abban a kedvező helyzetben lesz, hogy mintegy erkölcsi pressziót

TÁRGA.

Befellegzett.

— Házasági pláneria —
Irtó: Lócy I. József.

— Asszonyom, ön ritül megcsalt! A legtökéletesebb szépségek bajainak hátat fordítottam, hogy önnek hódoljak, mert azt hittem, hogy ön még ezeknél is tökéletesebb. Kétségbevonhatlanul kitűnő szíveszettel tudta előttem titkolni fogyatékoságát.

— De Béla! . . . Az istenért! . . . Bocssás meg! — zokogta a szép doktorné könyvelt szemekkel közeledve izgatott férjéhez, ki idegesen szaladgált le s fel a szobában, kétségbeesetten meredve a lavór vízre, mely előtt néjének parányi papusain himzett apró amorkák kíváncsian merésztek rája szeméket, neki szügezve a kifeszített ijájt, mintha kérdeni akarának: „mi bajod balga ember? . . .”

Ez még jobban fokozta dühét. Ime ezek is, ezek az áruló jószágok még ingerkedni mernek az ő kétségbejítő fájdalomával. Ezek, amelyek álnok hirdetői az ő felesége csalóka bajainak: a legparányibb lábának, melyek valaha ily gyönyörű termetet hordoztak, s mégis . . . ?

— Hazugok! s ezzel dühösen rugott feléjük, hogy aszégny papucskorepülve, mint-ha a himzett Amor viané szárnyain, ivetkez a

szobán keresztül, megsokszorosítva az állótükör által.

Az egyik éppen ennek mozaik lapjára hullott s merészen megállott, mintha önmaga is bámolni akarná csodás kicsinyiségét. A foncsorozott üveg tökéletesen adta vissza parányi alakját, míg a mozaiklap apró kockái méreteit vették fel.

A lázongó férj felvette onnan s fenyegető tekintetűl mérte végig *Waldsájának* megrontóját.

— Nem! Sohasem fogsz járomként nyakamon pihenni, te hitvány jószág, te házasalet magrontója, te férfiak gúnyja. Ezután újra ledobta a felesége meztelen, apró rózsás lábait elé és az asszony zokogva dől vissza zsölyéjébe, nem igyekezve többé engesztelni a felundalt férjét, ki köszöntés nélkül távozott, ingerülten — amint mondani szokta — a betegéhez.

Hanem *Bergi* Péta éppen olyan közönséges doktor volt, mint a többi. Eppen olyan gyöngéd szeretetreméltósággal fogta meg a páciensének a kezét, hogy úterét tapogassa, mint mikor feleségének kezét fogta az oltár előtt. Épp oly bensőséggel tudott a *migrénes* betegjei szép szemébe nézni, mintha szerelmet akarna abból kiolvasni s azért a magáét cserébe adni. De hát ezek a doktoroknak szabadalmai s ki vehetné tőle rossz néven, ha a baj diagnózisának megállapításánál erre okvetlenül szüksége van, ha csaknem a féltékeny férjek, akiknek meg nagy

megnyugtatóására szolgált a doktor úr boldog házassága.

Igy hát megmaradt neki az ő *migrénes* betegjei, akikhez most is indult, hogy megbántott hiúságában fájdalomra maga is gyögyvrt keressen.

Ezalatt a kis doktorné felocsúllott fájdalomából. Felszarítá könnyeit s a sértett önérték tudatával állt tükre elé. A filigránl ékesített hajját kivette hajából, mely megszabadulva az összefogzó kapocstól, tömb firtökken omlott vállaira s letette azt a márványlapra.

— Hát nem vagyok elég szép! . . . Hát mit? Vagyok? . . . Azt mondja, hogy eltökélt testi fogyatkozásaim vannak, miket félve rejegettem előttem! Hímem most már mindent tud! Vajon mit? Mit nem talál rajtam tökéleteset, amit még n: dicsőített volna ez ember, mikor lábaimhoz borult?

— Ah! hah! tehát a titok mi égető kínként nyoma lelkemet az oltárnál, fel-fedezettett, anélkül hogy bűnömben részes volnék!

Ólamente az ablakhoz, hogy végig bírálja a járókeleket: a *csonta* ügyvédét, a *pipiske járású* tanácsosnét, a törvényszéki bíró *fitos* orrú feleségét, meg az árvaszéki elnök rózsás arcú nejét, akire azt mondják: kár hogy a *libái nagyok*.

Bergi Bélának az „aranyos kis felesége” erre elpirult. Maga sem tudta talán: hogy miért, hiszen neki nincsenek nagy libái

gyakorolva a részvényesekre, újfent a kormányruánál maradjon.

Föltétlenül bentmarad hát, esetleg talán lényegtelen változásokkal, a mai igazgatóság.

Ez az igazgatóság kezeli négy év óta egy hitelszövetkezet ügyeit, kezeli olyképen, hogy az üzleti eredmény nem kedvezőbbé, de sőt hanyatlóvá vált égise alatt és ennek oka korántsem az, hogy az alapszabályok ezen igazgatóságnak 25%-ot biztosítanak a nyeresémből osztalékként, még mielőtt a részvényeseknek bármit is jövedelmezett volna a maguk betéte, mert hiszen ez a körülmény *legfőkébb csak a tisztajövedelmet csappantja meg* módfelelt, *de nem az üzleti forgalmat is*. Itt azonban ez utóbiban észlelhető a hanyatlás s vajjon az az ügyvezetés, mely négy év alatt nemcsak hogy az üzletet felvirágoztatni, de még az előhaladás útjára sem volt képes terelni, sőt egyenesen a hanyatlásnak vitte, — vajjon az oly ügyvezetés, ha átszámazzuk az új takarékpénztárra, mi biztosítékot nyújt a részvényeseknek arra való nézvést, hogy bizalmukban meg nem csalatkoznak és a hitelszövetkezet hanvaiból kikelt takarékpénztár, hasonlatosan a phönix-madárhoz, csillogóbb lesz a feltámadás után.

Pedig erre, tekintettel az alapítók által kibocsátott prospektusra, a leendő takarékpénztárnál fölöttebb nagy szükség volna. Mert ez a prospektus azt mondja, hogy a leendő takarékpénztár a hitelszövetkezeti tagoknak, kik az új intézetnél hetibetéteseknek kívánának továbbra is megmaradni, befizetett pénzük után 5% kamatot biztosít, ami annyit jelent, hogy a takarékpénztári részvényesek egyeteme garanciát vállal az iránt, miszerint a hetibetétesek minden körülmények között 5%-ot kapnak az intézettől a pénzük után.

Lehetséges-e ez annál a pénzintézetnél, a mai üzletvezetés mellett?

Mi azt hisszük, hogy nem lehetséges és erre alapos okunk is van.

Mert négy éve áll fenn a Csongrád megyei hitelszövetkezet, három évi üzleti eredménye fekszik előttünk és ebből azt látjuk, hogy dacára azon körülménynek, mely szerint 1122 részvényes folyton folyvást növelte hetibetéteikkel az üzleti alaptőkét, dacára annak, hogy ez a hitelszövetkezet is mivelte a pénzkészítés és gyümölcsösztetés mindazon ágait, miket a leendő takarékpénztár prospektus felöllel — elfogadott takarékbetéteket, dolgozott idegen pénzzel visszleszámítolás útján, kölcsönöket adott kézi és jelzálogra, sőt kötvénykölcsönöket is — dacára ennek, a harmadik üzletév végeredményeként, a nyeresémosztalék részvényenként alig haladta meg a 4 százalékot s tartunk tőle, hogy a most folyó 4-ik év mérlege, dacára annak, hogy azóta minden részvényes után újabb 26 frt lett befizetve és így ma a tényleges befizetés már 101 frt. részvényenként — még 4% tiszta nyeresémmel sem fog átlagosan produkálni.

Pedig ma a hitelszövetkezet csaknem 14 ezer forint olyan tőkét forgat, egyebek közt, amely után egyetlen egy krajcár betétkamatot sem kell fizetnie; értjük az első évsoportból lemaradt részvényesek 12,145 frt 77 kr; a második csoportból lemaradtak 1191 frt 55 kr. és a harmadik csoportból lemaradtak 332 frt 07 kr. betétjét, mely a leszámolásig, a lemaradtak nagy tömegének semmitsem jövedelmez, de az intézet kény szerint fiktifikálthatja.

Föl sem tehető tehát, hogy a jövőben, legkivált pedig az első években, mikor az új takarékpénztár még a kezdet elkerülhetlen nehézségeivel is küzd, ez az üzletvezetés a hetibetéteseknek biztosított 5% kamatot, tiszta nyeresémmel kihozza akkor, mikor az átalakulás folytán a hitelszövetkezeti részvények java része egyszerre fix értékű részvényé változik át és így a leendő takarékpénztár alapítókéje *elcsúsz a hetibetétesek nagy részétől, melyek eddig évről-évre növekedtek a gyümölcsösztethető vagyont.*

Nagy hátrányban lesznek tehát a takarékpénztári részvényesek a hetibetétesek mögött, mert míg ők ez utóbbiaknak egyenként és egyetemlegesen minden körülmények közt biztosítanak 5%-ot hetibetéteik után *még az esetben is, ha az üzleti év zármerlege nem tüntet ki ennyit átlagos jövedelemül*, addig őket semmi sem biztosítja a felől, hogy az ő takarékpénztári részvényük meghoz-e majd legalább ugyanannyit, vagyis 5%-ot, amennyit ők a hetibetéteseknek biztosítanak?

Igaz, hogy ugyancsak a prospektus szerint, az alapszabálytervezet értelmében a tiszta nyeresémmel felosztása akként szerveztetik, hogy abból első sorban a részvénytőke 5% ának megfelelő összeg uttetik le, mi a részvényesek első sorban való osztalékát képezi.

Helyesebb kifejezés volna: „*képezné*“; mert amíg az az új takarékpénztár ehez az 5% első sorban leendő s a részvényeseknek az alaptőke után járó osztalékhoz jut, egy nagy utat kell meglábalnia, kifizetvén hetibetétes hitelszövetkezeti részvényeseinek a garantirozott 5% kamatot, vagy hozzáütvén azt, felévi tőkésítéskor az illetők addigi betéteihez, — ami különben jóformán egyre megy.

Már pedig — feltéve, hogy a hitelszövetkezet mai részvényeseinek csak fele, vagy egyharmada megy is át hetibetétesként az új takarékpénztárhoz, még az esetben is, már a takarékpénztár keletkezésékor mintegy 35—40 ezer forintba növekedett ilyen betét után kell a biztosított 5%-ot felévenként tőkésítetnie, mely összeg pedig évről-évre, lavinaként növekszik. S ha ma — mikor alig 10000 frt takarékbetéteket kezel a szövetkezet, tehát csak ez után kell 5% kamatot fizetnie, sőt — ha neki tetszik, még ezt is felmondhatja és visszaadhatja a betevőknek, — ha, mondjuk, ma, csak ily csekély összegű betét után fizetvén 5%-ot, már alig képes az ügyvezetés a részvényeseinek 4% nál valamivel több osztalékot adni; — vajjon mi lesz akkor, midőn nem 10, de 50—80, sőt esetleg 100,000 frtra felnövekszik a hetibetétesek tőkéje?

Azt vehetné ez ellen bárki is, hogy akkor több levén az intézetnél a pénz, nagyobb forgalmat is csinálhat és így több haszonnal dolgozik.

Teóriában ez így is van, de a kivétel nem mindég ad igazat az elméletnek. Bizonyosság erre a volt szentesi segélyegylet, mely főleg fennállása utolsó két évében szintén nagy tőkék fölött rendelkezett, de amelyeket kellően értékesíteni és így gyümölcsösztetni, képtelen volt.

Igaz, hogy alapszabályai kizárólagosan a részvényesekre szorították üzleti tevékenységét és így nagyon szűk körre, de, — tapasztalás szerint — még ez a szűk kör is sokkal tágabb volt, mint amilyent magának, a korlátlanul üzrekelhető Csongrád megyei hitelszövetkezet ügyvezetősége 4 évi működés után, a pénzpiacra kiközödni képes volt.

Ez a leendő takarékpénztári részvényesek várható és multhatlan bekövetkező hátránya, mely ellen az új pénzintézet alapítói a prospektusban sem-

hogy azok miatt szegyenkeznie kelljen, de mégis úgy érezte, hogy bűnös. Megszólta azokat, akiknek fogyatékoságai nincsennek eltitkolva férjük elől, mert a mamájuk közevítésével, szépsérvével, tapintatossan tudtukra adták s többé nem kellett tartaniok kellemetlen leleplezésektől.

Visszahúzódt az abiaiktól s újra meg eredtek a könnyei. A féltékenység marcangolta szívet. Az a rémes szörny, mely az elhamvadt családi boldogság tűzhelyén táplálkozik s botrányokkal enyhíti egető szomját. Vigyorgó képe ott lebegett a könnyáztatott szemek előtt, áruló suttogása ott kujtorogott a zúgó, rőzsás fülek kagyilója mögött, felkelte az alvó gyanút a migrénes betegek ellen; regelve titkos imodottakról, kitartott szeretőkről, akik a férjét felesége ellen ingerlik, rája uszítják.

A gondolatok szédítő, észbontó, kaosza közepett állt asztalhoz, hogy néhány sort kétségbeesetten papírra vessen.

— *En is a mamát hívom segítségül* — ügymond — s ezzel sürgősen elküldte levelét.

*
Mikor a vőlegény meg a menyasszony az oltár elé lépnek, hogy ott egymás gádmolítására, egy hosszú életre szent fogadalmat tegyenek, a magabizálás egy bizonyos neme vess rájuk erőt, egy emberi gyarlóság: a féltelen.

Vajjon mi okozza ezt?

Kicsinyiségüknek tudatára ébredése-e a nagy alkotó színe előtt, a szent falak között, aki fogyatkozásokkal teremté az embert s egymás hibáit elrejtve a gyarló földi szemek előtt, jogos hiúságukban akkor sújtja, mikor a betéjezeit mesterművet, a tőkelyt hiszik birtokukban s elszakodott hiúsággal büszkén hivalkodnak kincsükkel, avagy az ismeretlen jövőnek kikutatathatlan titka, mely elé az új élet küszöbén néznek?

Ki tudná megmondani?

Az bizonyos, hogy valami olyan, amit az elfoglaltság eme pillanatában a boldog pár nem ér rá kutatni, mert most úgy illik, hogy a fátályos menyasszony boldog mosoly alá rejtsa fázós gondolatait, vagy a könnyező mama nyakába boruljon, és a válás fölötti fájdalomában vigasztalnia.

A boldogságtól sugárzó arcú vőlegény meg leereszkedő mosolyal fogadja a jó barátok szerencsekívánatait *irigylésre méltó* boldogságához akkor, amikor a legtökéletesebb szépséget vezette oltár elé s ha valamelyik, őszinteségében képes volna árja rőzsás arcán egy oktan széplőnek halvány árnyalatát felfedezni — *menten levegyék az áruló fejét*! Azután megköszönve a már emelygőssé vált sok szerencsekívánatot, egyaránt biztosítja valamennyit *osztalékos* és *valószínű* barátságáról. Ebbe a sáblonos keretbe foglalható valamennyi ilyenmű szeriatás.

(Vége köv.)

mi, de éppen semmi előnyt sem nyujtanak egyenértékűképen.

Nehogy azonban valaki ebből azt következtesse, mintha ez szerint azok, akik továbbra is hetibetétesekül maradnak meg a leendő takarékpénztárnál, ezzel jól vásárt csapnának. Korántsem!

Mert igaz ugyan, hogy eddig alig 4%^o-ot hozott évente a hetibetétiük a hitelszövetkezethöz, míg ezental a takarékpénztár minden körülmények közt biztosít nekik 5%^o kamatot. De ez ellenében kötelezettséget vállalnak a hetibetétre, szintén minden körülmények között s ha időközileg abba a helyzetbe jut egyik vagy a másik, hogy 3—4 hónapig át nem képes a heti befizetéseit teljesíteni: *intő díjat fizet a saját takarékbetéte után, ami nem éppen utolsó teher és az 5%^o évi kamatját megleghezősen illuziózírásá teszi.*

Mert föltéve, hogy valaki 5 hetibetétes részvény után csak 3 hónapig is nem képes a befizetéseket eszközölni, ezen időre már, 13 hetet számítva, 65 kr. intődíjat fizet, *vagyis jóval többet, mint amennyit neki a takarékpénztárnál a pénze, 5%^o-os kamallal mellett ugyanannyi idő alatt jövedelmez, ha hogy pontosan lett volna képes fizetési heti kötelezettségének megfelelni.*

Az, hogy a kibocsátott prospektus szerint ezen intődíjak is a heti betétesek egyetemét illetik meg — az egyszerre legkevésbé sem vigasztaló vagy kecsesgató.

Mert mialatt hetibetétiük szünetel, az azon időre befizetni kötelezett de nem fizetett pénze természetesen mitsem kamatoz, *mig ellenben ő tetemes kamattal fizeti meg intődíjak alakjában azt a nagy, de kétes dícsőséget, hogy egy takarékpénztárnak kötelezett hízalója.*

Nagyjábólkörvonalozva ime, ezekben rejlenek azon hátrányok, mik a tervezett takarékpénztárnál a részvényesekre vagy hetibetétesekre várnak s azt hiszik, ezek oly szembeötlők, hogy alig zárközhat el valaki igazvöltük elől.

Cikkelyűnket ezzel bizvást be is fejezhetnénk. De a kép, melyet a keletkező pénzügyi helyzetről nyujtottunk nem volna tökéletes, halogy végül nem reflektálnánk arra: mi sarkalja vajon a hitelszövetkezeti igazgatóságot, hogy ily sebtiben iparkodik az új takarékpénztárt megalkatítani és a meglévő hitelszövetkezetet vele összekötni; tovább: ha egy kis statisztikai összehasonlítást nem tennénk a Csongrádmegyei hitelszövetkezet és városunk egyéb pénzügyintézeteinek üzleti eredményei között.

Mind a két kérdéssel lehetőleg röviden végezzünk.

Az elsőre nézve, a takarékpénztár alakítására sarkalja az igazgatóságot az a körülmény, hogy várakozásában megcsalatozott és a négy éve dacból ösztakolt, úgynevezett évcsoportokra tervelt intézetnek nem került szukcesszusa, vagy legalább nem akkora, hogy az intézet ezen az alapon folytatólagosan megtartható legyen az első évi csoport kötelezett 6 évének eltelte, tehát 2 év múltán is

Mert míg az első évi csoport 1122 részletet foglalt magában, már a követ-

kező, tehát második évben az új csoport csak 262 részvényel, a 3-ik évi csoport pláne csak 145 részvényel indult meg, — míg a most folyó évcsoport részvényszáma jóformán a semmivel egyenlő.

Ez a rideg tény a legékeesebben szóló kritériuma az ügyvezetés iránt kezdetben nyilvánult bizalom rohamos megcsappanásának, de egyuttal tagadhatatlan intelmet is foglal magában, hogy mennyi súlyt tulajdonítson a közönség ugyanazon igazgatóság újabb akciójának, mely egy takarékpénztár megalkatását célozza.

S ugyanez a rideg tény magyarázza meg részben az igazgatóság ezen újabb akcióját is. Mert, hogy 2 év múltán, mikor az első évi csoport 1122 részvényére nézve okvetlen meg kell ejtenők a felszámolást, a még megmaradt 407 részvényei az a hitelszövetkezet továbbra is fentarthassa magát, mikor egy év múltán újból kiválik 262 részvény — ez képtelenség s hogy ez: azt az igazgatóság jól tudja.

Funkciója tehát 2 év múlva véget ér. ha közben valami császárvárgás nem sikerül. S mert rosszul esik az egiptomi husofazsokat otthagyni, vagyis a jövedelmez igazgatósági állásból kimulni: ilyen császárvárgásul van kieszelve a takarékpénztár alakítás s a hitelszövetkezetnek ebbe leendő beolvásztása.

A tantiémek fixirozását meg kell előznie a részvények fixirozásának, ez pedig csak úgy történhet meg, ha az intézet takarékpénztárrá alakul át.

Az áthidalás mikéntje és az, hogy a gyors átalakulást szinte erőszakolni látszanak, mert novembertől december végéig kívánják az egészet keresztülhajtani — ez a két tény sajátságos világot vet az alapítók intenciójára.

A mai hitelszövetkezeti részvényeseket óhajtják első sorban takarékpénztári részvényel rekompenzálni.

Óvatosan kerülnek a felszámolásnak még érintés is.

Át akarják venni aktívait és passzívait a hitelszövetkezetnek; új részvényeket jegyeztetni, alakuló közgyűlést összehívni, alapszabályokat készíteni, kereskedelmi törvényszéki azokat jóváhagyási záradékkal ellátva, a cégbejegyzést eszközöltetni, összehívni ezután a hitelszövetkezeti részvényeseket közgyűlésre és ott az alapszabályok rendelkezéséhez képest, az egyesülést elhatározatni, ezt magát keresztül is vinni, a részvényesekkel, akik nem óhajtának bent maradni, leszámolni tökéletesen — és mindezt a rengeteg nehézséggel járó műveletet 6 hét alatt keresztülvinni rohamlépésben, szinte erőszakosan: vajon nem méltán kelthet e bennünk gyanút az iránt, hogy nem pusztán a fentvázolt körülmény szolgál ezen vihargyors akció rugójául, de a motivum is, hogy ez az igazgatóság szinte fél a 4-ik üzletét zármérlegétől, mely még ridegebben tárná fel az intézet hanyatlását, mint a harmadik üzletét mérlege cselekedte.

Egyéb magyarázatát e föltétlenül gyanús és lázas sietségnek alig vagyunk képesek találni.

Hogy pedig eklatánsan bebizonyítsuk: mily kevésbé van nálunk szükség

egy negyedik pénzügyintézetre, illetve harmadik takarékpénztárra, ám szójának helyettünk a statisztikai adatok.

Négy éves mult áll a Csongrádmegyei hitelszövetkezet mögött, három évről állnak rendelkezésünkre adatok, de mert az első év a kezdet nehézségeivel járt, csak az 1888 és 89-iki üzletéveket vonjuk be az összehasonlító statisztika körébe.

1888-ban volt a Szentesi takarékpénztár takarékbetéte 649,804 frt 39 kr. vagyis 133,779 frt 42 krral több mint az előző évben.

A szentesvidéki takarékpénztár takarékbetéte 500,046 frt 11 kr. vagyis 103,037 frt 41 krral több mint az előző évben.

A szentesi hitelszövetkezet takarékbetéte 66,111 frt 25 kr. vagyis 29,214 frt 09 krral több mint az előző évben.

A csongrádmegyei hitelszövetkezet takarékbetéte pedig csak 7565 frt 80 kr. együttesen az 1887. és 88-ik üzletév eredményeül.

Ugyanez a viszony áll fenn az eszkompt üzletél is s még kedvezőtlenebb az utóbbi intézetre az 1889-iki üzletév statisztikája, mely szerint a Szentesi hitelszövetkezet takarékbetéte 39,225 frt 72 kr. többletet tüntet ki az előző évhez viszonyítva, míg a Csongrádmegyei hitelszövetkezet ugyanezen üzletévben csak 3139 frt 72 kr. ily többletet képes felmutatni.

Megjegyezzük itt, mert megjegyzésre méltó, hogy ugyancsak a Szentesi hitelszövetkezet takarékbetéte az idő szerint a 250,000 frtot már haladja, tehát ezen üzletévben valósággal megkétserződött.

Hol maradt e mögött a Csongrádmegyei Hitelszövetkezet?

Csak e két intézetre szorítkoztunk ezen utóbbi üzletév statisztikájának egybeállításánál azért, mert ezek közt van meg csupán az analógia s így ez a legigazibb hőmérője annak: vajjon szükségét pótolni van-e hivatva az a tervezett takarékpénztár, avagy olyanformán vannak vele, mint az egyszeri ember, aki a birtokában levő gombhoz varratott magának kabátot.

Megvagyunk győződve róla, hogy így van.

A meglévő gombhoz, a szövetkezet igazgatóságához kívánja maga ez az igazgatóság oda varrni az új kabátot, a Csongrádmegyei takarékpénztárt.

Vajha ez az igyekezete káros hatással ne legyen pénzügyainkra.

— **Városrendezés.** A miniszterileg elrendelt házszámozás, de a jövő évi népszámlálás határideje is rohamosan közeleg s nálunk semmi, de éppen semmi mozgalom nem észlelhető az illetékes körökben, hogy az új házszámozással együtt a városrendezés, az utcák elkeresztelése is foganatosítva legyen.

Körülottnk mindenfelé foglalkoznak e kérdéssel, mi magunk, lapunk egyik korábbi számában föl is vetettük a városrendezés és utcakeresztelés kérdését, behatóan tárgyaltuk: mily égetően szükséges, hogy az utcasarkok végre valahára névjelző táblákkal láttassanak el, sőt szükséges, hogy az illető

utca neve, épp úgy mint a tized, a házzámjelző tábláskán is ki legyen tüntetve.

Siket füleknek beszéltük. A „Szentesi Lap” ugyanezekkor szintén foglalkozott a kérdéssel s csak abban tért el a mi nézetünkől, hogy nálunk főlegesennek vélté a házzámzást minden utcában az 1-en kezdeni. Hát hiszen ez nézet dolga, de az, hogy az utcák névjelző táblával el legyenek látva, vagy nem? — nem a nézetek dolga, hanem közszükség, amely iránt azonban — úgy látszik — az illetékesek minálunk legkisebb érzékkel sem bírnak.

Csongrádon e téren már megindult a mozgalom, Várhelyen meg éppenséggel odáig ért, hogy megtartották az utcakeresztelést is, mely alkalommal több, eddig képtelen nevű utca új nevet kapott történelmünk nagy alakjaira való tekintettel. A hajdani *Vigadó utcából* lett *Verbóci utca*, a *Yeréb utcából* *Bem utca* és így tovább.

Persze, minek is ez nekünk. Mi nem kívánunk az utcauevekben történelmünk nagy alakjaira emlékeztetve lenni, hiszen mi magunk csináljuk a történelmet és nagy helyi alakokban sincsen hiányosság, akik köztünk járnak kelnek, ma is élő emberek, tehát semmi szükség rá, hogy életükben megörökítsük őket.

A városrendezésünk aztán természetesen lépést tart ezzel az utcakeresztelés iránt való közönnnyel.

Évek óta vajdunk két zug megnyitására a kérdése, mellyel képtelenek vagyunk dűlőre jönni. De minek is! Mikor nem jár azon csak a repülő madár, meg legfőleg még a bentlakó. Az egyik nem ismer korlátot merész röptében, a másik meg úgy is tudja, hogy annak a zugnak nincsen kivétel útja, hát könnyen eligazodik benne.

Igy marad nálunk minden az ódi slendriánságban melyen változtatni, javítani újítani — nincs érke előjáráságunknak.

Pedig az utcák elkeresztelése és jelző táblákkal ellátása nem róna ránk olyan nagy terhet és egy kis igyekezettel megvalósítható volna az évi költségvetés keretében is, ahol az előre nem látott kiadásokra felvett összegben bizonyosan találának kellő fedezetet.

A házzámzós ideje rohamosan közeledik. Szükségesnek láttuk hát újból felvetni ezt az eszmét, hátha valamivel több fogatja lenne most, mint korábban volt.

Ujdonságok.

Szentes, 1890. nov. 23.

Egy hét.

Teli van a levegő bacillusokkal.

A tüdőkór bacillusai, a rákneke baktériumai, az indiai kolera mikrobiális valóságos förtetegként kavarognak, hogy szilaj táncban egyesülve üljenek meg a maguk halotti torát Koch Robert berlini orvosdoktor világ rászóló, korszakalkotó fölfedezése mián, mely megtört emberpusztító erejüket és kicsavarja kezükből az öldöklő fegyvert, mellyel eddig olyan dús aratást tartottak világszerte.

A világ szeme Berlin felé irányul, tekintete a béke, az emberszeretet nagy művén csügg: egy lélekemelő gondolat dobogtatja meg a szíveket: valami az, *megbirkóznai a halállal!*

S míg ez ott künn a nagyvilágban történik: itthon nálunk szintén bacillusokkal telik meg a ködpárás levegő.

Egy keletkező pénztintést bacillusaival.

Mert valóságos kórság ám a pénztintézetalakítás is.

Megvannak ennek is a maga mikrobiális és a tudományos világ nevet is adott a betegségnek: *alaptómánia*.

Takaros név s hozzá karakterisztikus, mint maga a betegség, melynek körtünetei, tudós *Eötvös* Károly jogi orvosdoktor magyarázata szerint a következők:

Az agytekerosek *spekulatív* izgultsága, *háztalási* mániája, mely a hátsó végtagokat folytonos mozgásra, járásra kényszeríti, a rábeszélő képesség túltengése, végre — részvényesfogdosás.

Mondják, hogy ez a kórság is ragadós s hogy különösen olyan *egyedek* inklinálnak rá, akinek a *háztalási* szenvedély különben is kifejlődött.

Kivárcsi vagyok: vajon e kórság bacillusai ellen támad-e valami Koch doktor, aki specifikus óvszert fűdöz fel ellenük?

Bizony nem utolsó jótévője volna az emberiségnek.

Nagyszabású beszédek tartatnak az országházban.

Csáky gróf vallásügyi miniszter, *Horváth* Boldizsár, a legkitűnőbb doktrinérünk, *Hock* János a legszabadelűbb pap, *Szivák* Imre, a kiváló szónok s még számosan az országos kitűnőségek közül kiállnak az országház porondjára, hogy az ékesszólás és érv meggyőző erejével vitassák az *elkeresztelések* ügyét.

Kórságos betegséggé nőtte ki magát ez az ügy is, mellyel szemben szinte tehetetlenül állnak az ország legnevesebbek doktora.

S aztán ez a nyavalya is ragadós ám. Mert ime nálunk is megtörténik minden előkészület egy ilyen *elkeresztelésre*.

A „Csongrádmezei Hitelszövetkezet” papjai akarják *elkeresztelni* a maguk intézetét *takarékpénztárnak* s én önkénytelenül úgy eltűnődöm ezen: vajjon kedvesebb lesz-e ezzel a kis poronty?

Kötte hiszem! — mert a születésekor kapott *gimnázium* rajtamarad, ha száz pap ezerszer keresztelné is el.

Azt bizony semmiféle keresztvíz sem mossa le róla.

Egy jókedvű vidéki előfizető levelező lapja fekszik előttem.

A kujon, *Balek telepítvényesnek* írja magát és azt kérdezi: vajjon milyen stádiumban van a *vadászterdői telepítés*, illetőleg *Simafalvának* az ügye?

Igen örvendene, az imposztor, ha tőlünk azt nyerné válaszul, hogy az új falu határán szebbek az őszi vetések, mint errefelé.

De, édes jó uram! Hát olyan világtól elmaradt ember ön, hogy a „Szentesi Lapot” sem olvassa?

Baj! Nagy baj! Szerfölött nagy baj! Mert ha a nevezett lapot olvasná, annak idején értesült volna belőle, hogy *éppenséggel csak két telekre nem került telepítés* és így ezen a nyomorúságos két telken *mult*, hogy nem olthatunk meg *Koch* metó dusa szerint, igazi jóféle magyar vért a Temesvár vidéki ráczokba.

Szóval: a vetések nagyon szépen zöl dülhetnek azon a vidéken, de nem szentesi emberek kaszája csorbul bele az aratásba. Simafalva: fuccs!

Látja, kérem, hogy marad ön el a világeseményektől, ha újságot nem olvas.

Fogadni mernék: ön azt sem tudja, hogy erre nálunkféle most nagy *átalakítás* van

készülőben: egy hitelszövetkezet *átalakulása* *takarékpénztárrá*.

Nem tudja azt sem, hogy a „Szentesi Lap” szerint, már a mult csütörtökön 43,000 frt értékű részvény volt jegyezve.

De hát hol az isten háta mögött lakik ön?

Mert a levéljegy átbélyegzése erről semmi felvilágosítást sem ad.

Ha ön mindezt tudná, aminthogy most bizonyára meg fogja tudni mitőlünk, hamarosan rájönne, hogy *telepítés* és *alaptítás* egy *kaptafára* készült.

Ezentúl hát kísérje figyelemmel az eseményeket, olvassa szorgalmasan a „Szentesi Lapot” s ha azt fogja benne találni, hogy eddigelé a 60,000 frtra tervelt alaptőkéből már 59,800 frt van jegyezve — tegye le az *njságot* és sohajtson egyet!

— *Simafalva fuccs!*

Mert akkor azon a *hiányzó két részvényesen* fog bizonyosan *mulni* az új *takarékpénztár* meg *alkotása*.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád.

megye közigazgatási bizottsága e f. hó 28 án délelőtt 9 órakor tartja e havi reudes gyűlést a vármegyeház kistermében.

— **Tisztázzuk az eszméket.** A „Csongrádmezei Közlöny” f. évi 31-ik száma jőformán nekünk van szentelve. Két bajnoka a lapnak áll ki, hogy *íránduszát* törjőn a „Csongrádmezei hitelszövetkezet” igazgatóságának *takarékpénztáralapító* igyekezete mellett, s tekintettel lapunk mai vezércikkére, mely ezt a kérdést teljesen felüli, a *lándzás* bajnokok véd és *vájbészédere* nagyon kevés mondani valók van. A *vezércikkirő* bajnok már cikkelye kiindulásánál más lóra ül, mint a melyet mi lovagolunk, azt mondván: hogy *mi azt a mozgalmat kritizáljuk, mely a hitelszövetkezet részvényesei körében oly céltól indult meg, hogy a szövetkezet takarékpénztárrá alakíttassék át, de a takarékpénztár kebelében önszegélyző betétegyletek létesüljenek.* Ez *önszegélyző betétegyletek* létesítése tervben van ugyan a keletkező intézetnél, de *mi egyetlen egy szóval sem reflektáltunk ezekre, mert nem ebben láttuk és találtuk a bajt.* Más kérdés, az alapszabályokra való hivatkozás gondos elkerülésének a kérdése s hogy ezt nem hiába kifogásoltuk, erről a „Cs. K.” vezércikkirőja most teljesen meggyőző, mikor végre az alapszabályokra hivatkozik és azt mondja, hogy a 69 ik §) pontja világosan tartalmazza, hogy a *hitelszövetkezet felszólít közgyűlési határozat* folytán, mert nem teszi hozzá ezt a szócskát „*is*” és nem folytatja a b) ponttal, mely így szól: „*más társulattal való egyesülés által*” — és ez természetes is, mert hiszen *ezen egész rendelkezés szó és betűszerint van átveve az 1875. XXXVII. t. c. 267 ik §-ából és beleillesztve az alapszabályokba, úgy, ahogy az a törvény rendelkezésének megfelel.* *Nem átváltozásról, hanem kizárólag egyesülésről* lehet hát csak szó s ha nincsen meg előre az intézet, mellyel egyesülni kívánunk: előbb azt kell megalakítani, vagy ha nem: akkor *közzgyűlést összehívni*, mely a hitelszövetkezet feloszlását kimondja s a *feloszlás után aztán kényük szerint alakíthatnak új pénztinteztet; de így vagy úgy, a felszámolást minden részvényessel meg kell ejteniök*, csak így állván módjukban egy-egy részvény valódi értékét kitüntetni. Hogy ök a hitelszövetkezet összes aktívait és passzívait át akarják venni, ez is csak a leendő takarékpénztári részvényesek hátránya, kik így az

összes régi bűnöket magukra veszik, — hogy mi anyagi haszonnal — az új takarékpénztár tervelői tudnak csak kiszámítani. A helyzetet tehát ma, a két védő cikk megjelenése után sem látjuk rózsásabbnak, de nem teszi azt különösen kedvezőbbé a sikereszülő második lovag akkor, amikor azt mondja hogy ez az egész takarékpénztári mozgalom a Csongrád megyei hitelszövetkezet saját belügyére vonatkozik. Ez éppen sőt; nem áll. Egy szövetkezet vagy takarékpénztár mozgalma mindenkor közérdek, annak saját belügye nincs, nem létezik, mert hiszen így a budapesti különféle szövetkezetek manipulációja is belügye lehetne e társulatoknak s hogy nem az: a törvényszéki beavatkozás bizonyítja. Ezt nem erkölcsi, hanem tárgyi analógia szempontjából hozzuk fel. Különben éppen ennek a lovagnak, aki *lándzsatorésében* a mi cikkelyenként még *informative is teljesen távolálló magányegyént von be* e takarékpénztári vitába a legdurvább, de tőle különben megszokott otromba módon, egyáltalán nincs hogy a *hogy e mozgalom közérdekű vagy magánjellegű voltát demonstrálja s ez rosszul is illik ő hozzá, kinek ez a legbevezetőbb oldala.* Mert hiszen, ha mi ezen mozgalommal szemben magánjellegű részleteket kívántunk volna bocsátokozni, *őtet érnék legközelebb* és elmondhatnánk, hogy ő a legbugzább apostola a keletkező pénzintézetnek, *ki bugzalkodása jutalmát is legedőbb találja meg az intézet pörében.* Az ő bugzalkodása tehát csakugyan magánjellegű. — Egyebekben az ő handbandáira nem reflektálunk s ennyiben is csak azért, mert demonstrálni kívántuk, hogy a hírlapi kritika nem mindenkinek áll jól.

— **Új evangélikus püspök.** A *Szeberényi* Gusztáv dr. főrendiházi tag elhalálásával megüresedett bányakerületi evangélikus püspöki tisztra a kerületi egyházaktól a közpönthöz beérkezett és összeszámlált szavazatok szerint, a hívek nagy többsége *Sárvány* Sámuel pilis-csabai lelkész választotta meg, kiben a bányakerület egy, minden ízében hazafias, magyar fópártort nyer s kinek megválasztását bizonyára örömmel fogja fogadni az egész magyarság.

— **A falu átka.** Csany község plebánosa. Tasnádi Álnév alatt, egy hosszú lére erőszett és a „Mindszent Szegvár és Vidékében” közzétett nyilvántéri közleményben tiltakozik ezen cím ellen. Mindenestre sajtószákos jelenség, hogy nyilvántér valaki Álnév alatt írjon, kivált mikor olyan konkrét esetek hoztak fel ellene, mint amiket mi a nevezett plebános viselt dolgairól közöltünk. Az adatokat teljesen megbízható forrásból merítettük s így csak a lelkész úr saját mondatát olvassuk vissza a fejére, mely szerint: *hazudni nem illik.* Hogy aztán ki hazudott: az, akitől mi az információinkat nyertük, vagy a csanyi plebános — ezt a vizsgálat lesz hivatva kideríteni, mert tudunkkal a váci püspök a plebános ur ugyneke megvizsgálásával illetékes eseresét, a félegyházi esperesplebánost bízza meg, de ezenkívül is foglalkozni fog, mert foglalkoznia kell ezen ügyekkel a polgári illetékes hatóság is s mi ezzel nyugalommal várhatjuk be a hatóságok ítélezését.

— **A kisteleki pótvásár.** Kistelek község előjárósága, a szegedi hatóság útján intézett kérést a miniszteriumhoz pótvásár engedélyezésére iránt. Hogy miért a szegedi hatóság útján: azt nem erjük. Mert abból, hogy szeged a kistelekieknek kvázi kegyuruk, még nem következik, hogy ne a vármegyei hatóság útján tegyének ilyen lépést.

— **Megrendszabályozott kántor.** A szentesi katolikus kántor sem nyugzik éppen rózsás nyoszolyán. A hívek úgy érzik a kántori beosztások drága volta ellen s ez a gyűlészés végre is abban nyert kifejezést, hogy az egyház egyoldalú megváltoztatva egy határozatával a kántor díjlevelét, szigorúan körvonalazta: mi illeti egy bucsuzta-

tórt, mi nem? Ezt a szabályozatot, melyben a többek közt az a furcsa rendelkezés van, hogy a kántor a mindenkor plebános engedelmé nélkül ki sem mozdulhat a városból, a váci püspök is megerősítette, míg e kántor ügyét a hercegrámság elé vitte, ki szentesi határozattal hatályon kívül helyezte a hívek minden idevonatkozó határozatát azzal az indoklással, hogy a kántornak szerződés viszonya lévén 31 év óta az egyházzal, e szerződés egyoldalúlag fel nem bontható. Deára ennek a kántor urat megrendszabályozták s most már, *ha nem akar, hát ki sem mozdulhat a városból.*

— **Lótenyésztők figyelmébe.** A csongrád megyei gazdasági egyesület titkárság részéről felhívattak azon lótenyésztők, kik egy állami ménnek a fedezési idényre történő kibérlése céljából társaságba kívánnak állani, miszerint az ezen ügyben tartandó értekezletre, a gazdasági egyesület helyiségében, f. évi november 30 án (vasárnap) déltől 10 órákor megjelenni sziveskedjenek.

— **Póru jár kubikosok.** A csongrádi ravasz kubikosok ugyancsak rajta vesztek a furfangjukon. Megirtuk lapunk egyik előző számában, miként akarták rászédni a vármegyét, szépen kipókoltván az anyagdolroket a csongrádi országot javításakor. E műveletükkel szép summa pénz ütötte a markukat olyan munkáért, amelyet sohasem teljesítettek s már örültek a busás nyereségnek, mikor egyszer csak közéjük csapott *Cicatrius* Lajos dr. főszolgabíró, aki olyan alaposan rájuk jeszett, hogy megszonyolodva vallották be talán még olyan bűnök is, amelyet tulajdonképpen sohasem követtek el. A főszolgabíró ezen erőlyes fellépésének aztán eredeti fogantaja lett. A megszorult emberek kötelezték magukat az egész utjavítást pauszálter elvégezni, még pedig olyformán, hogy a javításra előirányzott földmunkát mintegy 5—600 köbméterrel kevesebbnek véve, egységes árban kötelezik magukat elkészíteni. A főszolgabíró erről szóló kimerítő jelentését az alispánhoz betejeszette s ez a jelentés behatóan foglalkozik azzal az eléggé meg nem rható móddal is, mely szerint nálunk az ilyes földmunkák preliminarása történik. Az ügy, úgy hisszük, a legközelebbi közgyűlési zottsági gyűlés elé kerül.

— **Piaci scéna.** E címen újságol el a Csongrád megyei Közlöny f. évi 31-ik számában egy kis eseményt, mely szerint, állítólag W. koresmájából, nagyjából szabályalkodás miatt elbrudott dobált volna ki a besubapálinkázott Kovács Péter napszámot. Ki erre a piacnak vette az útját, ugyancsak szíva a zsidót. — Ez esetből kifolyólag aztán a lap-társ a rendőrséghez fordul és felhívja annak a figyelmét koresmai szabályrendeletünkre, mely szerint a részeges ember, de az olyan koresmáros is, ki egy vendéget részegségig itat, penzbírsággal büntetendő. No, ebben az esetben, eltekintve attól, hogy az illető atyafi nem W. koresmájából, hanem a városi előjáróság híres koplálójától alkoholította ott ki, melyet a koreszkolós szempontjából istápolnak, — eltekintve e körülménytől, valóban kíváncsiak vagyunk, hogyan alkálják a koresmai szabályrendeletet e miképen bizonyítják be azt, hogy a koresmáros itatta le a vendéget és nem onszantából szíva magát tele a jámbor.

— **Táncvigalom.** Az iparos ifjak tegnap esti táncvigalma, mint előre látható volt, kitűnően sikerült. Feszletlen, deus jókedvű, rózsás hangulat tette ezt a táncvigalmat, teli évadunk első vigalmi feeskéjér, mindazokra néve kedves emléktűvé, kik bennre résztvettek. Lipunk szűkre szabott tere nem enged meg, hogy ma e vigalommal bővebben foglalkozzunk s így meg visszatérünk rá.

— **Késelő lakodalmas.** Rosszul végződött a hejehuja a napokban Sütő Jánosra néve. A nevezett ugyanis nagy vigan volt a kiserben egy lakoziban s aztán összeszokálkozott Takács Jánosokkal végre a vita hevében nekiment és egy kessel meg-

szúrta. Szerencsére Sütő sebe nem életveszélyes s hamarosan kifogya heverni. A késelő lakodalmas azonban nem szabadul olyan könnyű szerrel, mert az ügy a járásbíróaság elé került.

— **Eihalasztott felolvasás.** A lapunk legutóbbi számában jelzett felolvasás, melyet *Balázsovits* Norbert körelnök a f. hó 20-án tartott volna a polgári kör helyiségében, e napról a f. hó 27 ére halasztatott el. A felolvasáson nem körtagok is szivesen láttanak vendégekkel.

— **Tiszai hajózás.** A dunagőzhajózási társulat Szeged szolnoki hajójáratát rövidesen befognak szüntettetni ez évre. Mint bennünket a nevezett társulat szentesi ügynőskéje értesít, az utolsó hajó Szegedről Szolnokra a f. hó 30-án, Szolnokról Szegedre pedig december hó 2-án indul.

— **Figyelmeztetés.** Felhívjuk olvasóink figyelmét Szathmáry Lajosnak lapunk mai számában foglalt hírdetésére.

A legjobb háziser. Vannak népszerű háziszerek, melyek oly közbecsülésre emelkedtek, miszerint az emberek kisebb bajoknál az orvosi rendelvényt is szükségtelennek tartják s ezeket veszik igénybe. Az ily általános népszerűséggel bíró háziszerek kell, hogy mindenki által méltányoltassanak, mert a közönséget nem lehet meglepésztetni, népszerűsége csakis a valóban jó szer juthat. Ez áll *Brásay Kálmán sósorsoszerére* néve is. E háziser a legjobb hatásúak van elismerve fejfájás, migrain, szem, fül és fogfájás, szalgatás, csúz és közhvény sat. sat. ellen. Van valami általános hatás ezen egyszerű szerben, mit a sósorsoszernek szerencsés vegyítése s készítése — mint az *Brásay Kálmán*nak sikerült — eredményezett, miként ezt a társadalom legkiválóbb tagjai számos közönső levélben nyilvánosan is elismerték. Mint minden jó szer, *Brásay* készítménye is sok utazóra talált, aki tehát valódi *Brásay*-féle sósorsoszerrel óhajt venni, az figyelje meg az üvegein levő címkét, mely a 45 kros kis üvegen 319 s a 90 kros nagy üvegen 320 számú védjeggyel van ismertté véve.

MEGHÍVÓ.

A közadakozás folytán beszerzett téli ruhák f. hó 24-én délután 3 órákor fognak az izr. iskolában a szegénysorsu tanulók között kiosztani. Ezen ünnepélyhez a t. adakozók teljes tisztelettel meghívattak.

Szentes, 1890 november 22-én

Deutsch Miksa
tanító

Felhívás részvényk jegyzésére.

Szentes város és vidékének közönsége értesítettik, hogy a

„szentesi kölcsönös segélyző szövetkezet”-ben újabb lehet részvényeket jegyezni. Egy-egy részvény után a beíratási díj 40 kor, a hettetét 20 kor. *A kötelezettség az 1891. január 1-től 1893. év végéig, azaz csak 3 évre szól.*

Ezen szövetkezet épp úgy ad kölcsönöket részvényeinek mint bármely pénzüntézet, még pedig kezeség mellett, értékpapirokra, ékszerre és betáblázásra, kötelezvényei pedig bélyegmentesek.

Az eddigi eredmény megmutatta, hogy a részvényesek pénze kellő kamatot jövedelmezett, ez pedig reményt nyújt a jövőre néve is.

Aláírni lehet ez év végéig s aláírási ilyek rendelkezésre állnak a szövetkezet helyiségében (*Kanász Nagy Antal* szob házában) továbbá *Balázsovits Norbert* igazgatónál, *dr. Matffy Ferenc* aligazgatónál, *Kolpacsy János* Kölber *Mihály*, *Szöke István*, *Mész Kálmán*, *Dajcser Lajos*, *Kanász Nagy Antal*, *Nyiry Gyula*, *Lakos Károly* igazg. tagoknál, *dr. Csató Kálmán* titkárnál és *Négyesi Albert* szövetkezeti szolgájal.

Szentesen, 1890 nov. hó.

Az igazgatótanács megbízásából:

Balázsovits Norbert,
igazgató

Irodalom.

Pályázat. A „Magyar Ifjuság” című képes hetilap a serdültek (10—16 éves) mindkét nembeli ifjuság számára a következő pályázatot hirdeti: Kiváncsok! Egy rövidebb, 3—400 soros ifjusági elbeszélés; 2) egy ugyanolyan terjedelmű ismeretterjesztő cikk bármely tudomány köréből. Mindegyik dolgozat jutalma 100 frank aranyban. A pályaművek december 10-éig a lap szerkesztőjéhez Dr Radó Antalhoz küldendők (Budapest, Károly körút 15.), a ki a pályadíjakat december hó 24 én fizeti ki.

„Határidő és sürgetési napló 1891 re kir. és községi bíróságok, közigazgatási és pénzügyi hatóságok, kincstári ügyészségek, ügyvédek, kir. közjegyzők és bírósági végrehajtók számára, mely a nagyméltóságú m. kir. igazság és belügyminiszter urak által 33,429—859. I. M. és 4013—889. B. Ü. ein. sz. a. körrendelettel mint célszerű az alantok hatóságoknak ajánlatott, több tekintélyes igazságügyi és közigazgatási főbb tisztviselők véleményével pedig támogatottat, f. hó 25 én 93 iv terjedelemben, izléses kiállításban, erős vászonkötésben meg fog jelenni és szerzője Somlyó V. Ignác bírósági végrehajtónál Komáromban megrendelhető. Ár 2 frt.

A „Mátyás Diák” című közkezdelt és legolcsóbb magyar élelapp — amely a bécsi „Kikerikit” van hivatva az országból kiszorítani — mindinkább tartalmasabbá és tetszősebbé válik. Nagy előnyre történt a lapnak, hogy a *Wodianer F. és Fiai* hírlap- és könyvkiadó cég tulajdonába ment át, mert azóta sokkal finomabb papíron nyomják és képei versenyeznek a legelső élelappok rajzaival. A „Mátyás Diák” az aktuális eseményeken kívül ad humoreszket, illusztrált adomákat, a nevetető józsu dolgok egész halmozát. A „Mátyás Diák”-ot Murai Károly az ismert humorista szerkeszti, a kinek a „Huszár-szerelme” c. vígjátéka a napokban a nemzeti színházban nagy tetszéssel kerül színpadra és a ki mellé munkatársakul a legelső írők csoportosulnak. A „Mátyás Diák” első fizetési ára negyedévre csak egy forint s a lap bármely naptól kezdve megrendelhető. A kiadóhivatal (Budapest Sarkantyú utca 3. sz.) ingyen és bérmentve küld mutatványszámokat. A „Mátyás Diák”-ot a mely házagot tölt be és a mely minden család asztalán helyet foglalhat, melegen ajánljuk.

KÖZGAZDASÁG.

— Országos állatkiállítás és vásár 1891 ben. Az országos magyar gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya tanácskozott, egy Budapesten a jövő év tavaszán megtartandó állatkiállítás és vásár ügyében Ordódi Lajos igazgató, a kiállítási ügy előadója, visszapillantást vet az állatkiállítások történetére s különösen hangsúlyozza azt, hogy a kiállítás az eddig szokásban volt tenyészmarha-juh és sertés-kiállításon kívül felölelné az országos lótenyésztést is s ennek minden ágát s esetleg a baromfitenyésztést is. A kiállításnak csak egy jósolla at sikert, ha azt a városban könnyen megközelíthető helyen rendezik. Ilyennek pedig csak a városligetet tartja. Indítványozza, hogy a szakosztály bizottságot küldjön ki, mely a decemberben megalakulandó lótenyésztési albizottsággal és a földmívelésügyi miniszterium képviselőivel érintkezvén, a kiállítás előmunkálatait vezesse s a fővárossal a tárgyalásokat megkezdje a kiállítás helyének átengedése iránt. Tormai Béla mindenben hozzájárul az előadottakhoz. — Ezután Desseswffy Aurél gróf elnöke alatt Tormay Béla min. tanácsos, Toluay Lajos, Steiger Gyula, Hatyra Ferenc dr. Ordódi Lajos és Burayai Gy. tagokból álló bizottságot küldte ki az előintézkedések megtételére.

Nyilttér.*)

Tekintetes „Szentes és Vidéke” szerkesztőisége!

A következő nyilatkozatot szivesked jék lapjának „nyilttérben” kitenni: A Mindsze ntszegvár és Vidéke 46 ik számának nyilttérben, Csany község eljörjáróságának több tagja ellen irányult cikkeknk szerzőjét és beküldőjét, azon fekete ruhájú és lelku egyént, hazug állításáért, hitvány, poltróm és becstelnékül embernek nyilvánítom és kijelentem, hogy a neki ígértet legközelebb megadom. Csany, 1890. november 19.

Eöitünk : PAPP JÁNOS.
Somodi János bíró.
Papp Ödön.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

TANONCUL

egy jó házból való alkalmas fiatal ember,

DOBRAY SANDOR

fűszer üzletébe azonnal felvétetik.

Varrógép-eladás.

Alólírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű hölgy-közönséget és azon iparos urakat, kiknek varrógépre van szükségük, hogy nálam mindenféle legújabb szerkezetű varrógépek törlesztés útján is beszerezhetők. Varrógépeim a legkitünőbb gyártmányok és jótállás mellett azonnal át is vehetők.

Szentesen, 1890. november hó

tisztelettel:

Zsoldos János,
női ruha-készítő.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BOLTBERBEADÁS 3—1

Az úri utca 139. szám alatt levő, volt Pokomándi Sándor-féle házban egy ujjonnan átalakított bolthelyiség újértől fogva bérbeadó.

Értekezhetni a tulajdonos:

Stammer Pokomándi Saroltánál.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eladó

egy használt, de jó karban levő sertés-mázsa sulyokkal, melyen 10—15 darab hizott sertés vagy két marha egyszerre mérhető.

Ertekezhetni: Tóth Árpád gőzmalomtulajdonossal,

a vásártéren.

3—3

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. érd. közönséggel tudatni, hogy Szűcs Dániel úr piactéri házában lisztüzletet nyitottam, üzletemben a legfinomabb henger-műalmi lisztek, ugyszintén a legjobb minőségű O-búza kenyérlisztek a legolcsóbb napiárak mellett folytonosan kapható; pontos kiszolgáltatásról kezeskedem. Ajánlom egyidejűleg asztalosüzletemet és butoraktáromat, melyet megnagyobbítva ugyanoda helyeztem. A mai kor igényeinek megfelelőleg, megrendeléseket bármínemű matt, fényezett, festett bútorokra és épületmunkákra a legjutányosabb árak mellett vállalkozom. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel:

Szathmáry Lajos,
asztalos.

Dr. Károlyi Mór
fogorvos

a bécsi egyetemi fogászati intézet assistense.

Rendel: 10 órától 1 óráig.

Bécs, I. Graben 26. 3—2

Minden könyvkereskedésben

megrendelhető a pályadíjat nyert és 20 kiadást ért műve dr. Müller egészségügyi tanácsosnak:

a meglazult ideg- és férfierőről.

Portomentesen, borítékba zárva 60 kr értékű postabélyeg vétele után szét. 48—41 küldi:

Brendt Eduárd, Braunschweigan.

HIRDETÉS.

Az előrehaladt idény végett a raktáramon lévő nagyválasztékú **asztali és függő lampákat és lüsztereket** gyári áron elárulom, egyszers mint ajánlom jól berendezett **üveg és porcelán raktáramat, thea, kavés és evő szervizeket,** mennyasszonyi alkalmi ajándékokat a legolcsóbb árakon.

Lakoda'makra mindenmiféle edény és üvegfűtél, evőeszközöket mérsékelt díj mellett kikölcsönzők, ugyszintén elvállalok mindenféle üvegesmunkát a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel:

Weisz Bernátné

3-1 vasúti fő utca, saját házában.

Üzleti értesítés.

Van szerencsém a n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy a fő-utcában levő dr. Pollák-féle házban egy, a mai kor igényeinek, megfelelő és dúsán felszerelt

arany és ékszerárú főüzletet

nyitottam, hol is épp úgy, mint főüzletemben, minden ez üzletbe vágó arany-, ezüst és ékköcikk, valamint tájtekárúk dús választékban kaphatók.

Szentes, 1890.

Tisztelettel:

Csillag Armin,
arany- és ezüzt műves.

3-1

Hirdetmény.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK
1890. április 12 éa kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XV. MAGYAR KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a „Fehér kereszt“ egyesület, a budapesti szüneti gyermektelep egyesület, a „Mária-Dorotya“ egyesület, a nagybányai jótékony nőegylet, a székelyföldi iparmúzeum, az országos községi és körjegyzők árvaháza, a borsodmezei nőegylet miskolci árvaháza, a vagyonatlan hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, a magyar hírlapírók nyugdíjintézete és végre a zágrábi országos siketnéma intézet javára fog fordíttatni.

E sorsjáték összes, 6767 ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint

160.000 forintra rugnak, és pedig:

1 főnyeremény . . .	60 000	frttal			
1 nyeremény . . .	10 000				
5 nyer. egyenk.	1000	frttal, 5000	frt	200 nyer. egyenk.	50 frttal 10,000
10 „ „	500	„	5000	6500 sor.-ny.	10 „ 65,000
50 „ „	100	„	5000		

A húzás visszavonhatatlanul 1890. évi december hó 16-án történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten, (Pest, fővámház, fel emelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lottó-, sós és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur“ nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én.

Magyar kir. lottó-igazgatóság.

4-4

Elvesztett vagy elgyengült férfierőt,

valamint a kies-apogás és ifjú bűnök, továbbá az idegrázkodásból eredő minden bajt a legrövidb. idő alatt csak a **dr. Müller fótorvos-féle Regenerator készítmények** gyógyítanak. — Ár, pontos használati utasítással együtt 3 frt 10 kr. postán küldve, 25 kr.rral többlet. Egyedüli forrás a „*Szt. György gyógyszerár*“ Bécsben, V. Wimmergasse 33. hová minden levélbeli megrendelés címzendő.

Miért kedvelik annyira a

Horgony-

Köepítő szekrényeket?

Mert nem válnak értéktelenné egy néhány nap múlva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszu során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgálnak, és a hosszú időtartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, mert az igazán pompás minták utánépítése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabály szerűen kiegészíthető.

← A K →

egy kevésbé értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni az utasítsa vissza minden szekrényt melynek csomagolásán gúnyok valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony“ hiányzik. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS,

Nibelungengasse 4.

Eladó és bérbé kiadó ház.

III. tized 172 számú házam (most pénzügyőri laktanya) 5 padolt szoba, 2 konyha, 2 kamra, lugas, szőlős kerttel, szabad kézből eladó.

A **Farkas Benedek**-féle házban 3 utcai padolt szoba, zárt folyosóval és konyhával, udvarban pince, kamra, kocsi-szín és nagy istálló, együtt, vagy külön azonnal kiadó, értekezhetni:

Antal Józseffel,

a fürdő-háznál.

6-1

Ára egy nagy üveggel 90 krajcár, kisebb üveggel 45 krajcár.

Brazay Kálmán.

Budapesten, IV. kerület. Múzeum-körút 23. szám.

Kapható Szentesen: Dobray Sándor, Soós Albert, Abaffy László, Szépe Károly, Robicek Gáborné, Szénássy Ferencz, Podhradszky Ferencz, Várady Lajos, Zuckerman Károly, Székely és Szlovák, Ifjú Vecseri Sándor és Gust David uraknál

3-1

Az általános ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitértetett sósboroszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kérek nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál. 11836.

A SÓSBORSZESZ

gyors enyhítést eszközöl: csúszos szagattás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, benuások, zsurgok stb ellen; de különösen a bedörzölés kenő-gyűrő-gyógymódnál (massage) igen jó hatásának bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, amennyiben a fogak fényt elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is a hajdegek erősítésére, fejkorpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

ÜZLET-MEGNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, miszerint az izraelita templommal szemben, a **Barát-féle házban** egy jól berendezett

fűszer-, festék-, norinbergi és rövidárú-üzletet

nyitottam.

E téreni sok évi működésem, ismereteim s előnyös összeköttetésem képesítenek arra, hogy a nagyérdemű közönség minden igényeit teljes mértékben kielégíthessem.

Főtörökvesem kifogástalan jó áruval, a lehető legolcsóbb áron, pontos mérés által szolgálni ki tisztelt vevőimet.

Midőn ezt a n. é. közönség b. tudomására juttatni bátorkodom, egyszersmind b. pártfogásukat tisztelettel kérve, vagyok

Szentesen, 1890. november hó. kész szolgáljuk:

2-2 ifju Dobray Sándor.

Értesítés.

Alólirott tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy ifj. Zsoldos Ferenc úr kispiazi házában lévő lisztüzlet vezetését Szathmári Lajostól átvettem s így azon helyzetben vagyok, hogy a Zsoldos Ferenc úr malmában készült mű és közönséges lisztet a legolcsóbb napi áron — egyedül árúsihatom el.

A nagyérdemű közönséget pontos kiszolgálásról biztosítva és becses pártfogását kérve, maradok

tisztelettel

2-2 Berczeli Károly.

A tisztelt hölgyvilá

szives figyelmébe ajánljuk

az arczbőr gondozására

évtizedek óta legtökéletesebbnek bizonyult és általánosan kedv teljesen ártalmatlan, nélkülözhetlen pipere-cikküket

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től PÁRIS-ban. Egyetlen óvszer lesülés ellen, eltávolít biztosan bőr-tisztálanságot, sárga foltot, rezességet, stb. az arcz-, nyak-, kar- és kezek bőreit vakító fehérré teszi, az arczbőrnek egészséges, ifjú kinézet, természetes üde színt kölcsönöz. **Eredeti üvegekben, magyar használati utasítással, fehér és rózsaszímben 2 frt 50 kr és 1 frt 50 kr.**

RAVISSANTE SZAPPAN Dr. LEJOSSE-től PÁRIS-ban. Tisztasága és enyhé- sége miatt a **legjobb és legkellemesebb** illatú pipere szappan, mely a bőrt nagy zsírtartalmánál fogva finomítja és puhítja. — Darabja 50 kr. Egy doboz (3 db) ára 1.35.

RAVISSANTE HÖLGPOR Dr. LEJOSSE-től PÁRIS-ban. Nappakra és esteire, rendkívül finom minőségű, a bőrön jól tapad és láthatatlan, bársony-szerűbb, mint a világon létező összes arcporok. Hőfőér vagy rózsaszíni szökeknek, sárgás barnáknak. **60 kr és 1 frt** eredeti dobozokban. Egyetlen tökéletesen ártalmatlan arcpor, melynek használatánál nem kell soha „Mitfresserek”-től tartani.

RAVISSANTE ARCZ CRÈME Dr. LEJOSSE-től PÁRIS-ban. Rendesen lefekvés előtt használják a hölgyek pattanások, rezesség és az u. n. „Mitfresserek” ellen. Legkedveltebb bőrfinomító készítmény. — Eredeti porcellán tégely ára 1 frt, nagyobb tégely ára 1 frt 50 kr.

RAVISSANTE FOGPÉP a legjobb legmegbízhatóbb tökéletesen ártalmatlan alkotórészekből összeállított fogpaszta, a fogakat hőfőhőre tisztítja. Eredeti porcellán tégely ára 1 forint.

RAVISSANTE FOGPOR a fogakat hőfőhőre tisztítja. Eredeti dobozzal 50 krajczár. Legkínálóbb, teljesen ártalmatlan készítmény, mely a fogakat romlás ellen megóvja.

RAVISSANTE SZÁJVIZ szerszeresen kitűnő szernek bizonyult a legkínálóbb fogfájás ellen is. Eredeti üveg ára 1 frt. — A leheletnek minden rossz szagát azonnal eltávolítja.

Valódi minőségben nagyban és kicsinyben kaphatók és postafordulítással BUDAPESTEN megrendelhetők:

SVARCZ F. központi főraktárában, IV., Városház-tér 9., III. em. 39.

Török József gyógyszer. Király-utca 12. sz.

Kochmeister Frigyes utódai, — Thallmayer és Seitz, — Neruda Nándor, Moirán és Moser, — Detsinyi Károly gyógyszerkereskedésében; **Vértessy Sándor** magy. királyi udvari illatszerez. — Lueff M. a „Minervához” és Latzkovits A. illatszertárban Andrássy-ut 3.

Aradon: Rozsnyay M. gyógyszerárban és Eliás Armin kereskedésében. — **Debreczen:** Dr. Rothschné V. Emil és Toth Béla gyógyszerárban. — **N.-Várad:** Nyírú György gyógyszer, és a legkínálóbb külföldi gyógyárakban. **Pozsony:** Erdy István gyógyszer. — **Temesvár:** Jahner C. M. gyógyszer. — **Sz.-Fehérvár:** Diebálla György és Braun J. urak gyógyárakban.

Összeköttetés kell ártalmatlan hamisításoktól és ügyeljünk arra, hogy minden valódi RAVISSANTE-különlegesség Svarcz F. U. központi székhelyi raktárának prospektusával legyen ellátva.

A SOULACI-APÁTSÁG (Francia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái
**Fogvize, Fogpora
és Fogpastája**

2 arany érmet 2 díszes 1848. London 1854
A legmagasabb kitüntetések
Feltalálattól 1373 ik éven BOUSSAUD Péter
az

A főtisztelendő benedekrendi atyák
fogvizének használata, napokint néhány
cseppet vizbe véve, megakadlyozza és
gyógyítja a fogak üdvságait melyeknek
fehérsége és szilárdságot kölcsönöz, a
menyében a fogszu-
csórtól s teljesen egészsé-
gesse változtatja.

A Szaláclátó részük
teljén orvosainknak, mi-
dőt öket ezen régi és
practicus készítmény-
re figyelmeztetjük, ne-
lyes a legjobb gyogy-
szert és a fogfájás ellen
egyedül óvszer kepe-
rik.

A hát- galapattintott 1887 ben. **SEGUIN** 106 & 108, rue Croix-de-Seguy
Vezérgyűjtsk: **BORDEAUX**

Kapható minden nagyobb illatszertárban, gyógyszerárban és gyógia kereskedésben.

Sarg Glycerin-fog-Crém-je,

A fogak Rövid használat után
szépsége nélkülözhetetlen fogtisztító szer

KALODONT

Orvosrendéireleg megvizsgálva.

Uton nagyon praktikus. Illetosan iditő.

A leggyöngédebb fogzománóra is ártalmatlan.

Jegyzet: Németországban, Francia-
országban stb. a legnagyobb sikerrel behozva,
ugy az ulvarnál, valamint a magas körökben
és a leggyzserűbb polgári családnál haszná-
latban van.

Kapható a gyógyszerárakban, darabonként
35 kreut.

Szentesen: id. Várady Lajos gyógyszerárban.

MARIACZELLI gyomorcsépppek

Készítve **FRÉDÉLY C.** védányhöz címzett
gyógyászattudományi doktorársággal.
Elismert kitűnőségű, gyomorerosító és elevenítő hatású
gyógyyszer emésztési zavarkor esetében. Csak a mellékelt
védőjeggyel és aláírással ellátott készítmény valódi.
Ez árú ára 10 kr., nagy üveg (kétzeres) 70 kr.
Az alkotó részek nyilvánosságra vannak hozva.
Gyógyszerárakban kapható.